

A Felügyelő és az Etikai Bizottság tevékenysége

Felügyelő Bizottság

A Magyar Hadtudományi Társaság megalakulását követő első hónapokban az önkéntes közösség működését, szervezeti életét biztosító szervezési kérdések keretében megszerveződött a Felügyelő Bizottság (FB), melyet a Társaság ideiglenes elnöksége javaslata alapján az 1991. március 23-ai, első közgyűlés meg is erősített.

Az FB a Társaság alapszabály szerinti működését ellenőrző szerv, amely a küldöttgyűlés által három évre megválasztott elnökből és két tagból áll. Az FB szükség szerint ülésezik és évente beszámol a küldöttgyűlésnek munkájáról.

A megalakulást követő két évtizedben – a természetes rotáció és a kontinuitás szellemében – hat váltás látta el ezt a felelősségteljes munkát. A váltások során a megújulás mellett mindannyiszor fontos szempont volt a folyamatosság is, hiszen az egymást követő bizottság tagjai közt megtalálhatók olyan személyek is, akik legalább két ciklusban tevékenykedtek az FB-ben.

1990–1993 között az FB elnöke:	Dr. Gyaraki Károly
az FB tagjai:	Dr. Héjja István Dr. Hajma Lajos Dr. Nagy György Dr. Turák János
1994–1997 között az FB elnöke:	Dr. Héjja István
az FB tagjai:	Kajzinger Tibor Dr. Kurucz István Dr. Nagy György Dr. Sebesi Béla
1998–2000 között az FB elnöke:	Dr. Turák János
az FB tagjai:	Dr. Kurucz István Dr. Király György Dr. Nagy György Székely Zoltán

2001–2004 között az FB elnöke:	Dr. Nagy György
az FB tagjai:	Dr. Nagy Pál Dr. Daskó József
2004–2007 között az FB elnöke:	Dr. Gruber Nándor
az FB tagjai:	Dr. Nagy György Dr. Nagy Pál
2007–2010 között az FB elnöke:	Dr. Gruber Nándor
az FB tagjai:	Dr. Nagy György Dr. Csontos András

Jubileumi évünkben, a harmadik évtizedünkbe is belépve a legutóbbi küldöttgyűlésen megválasztásra került immár a hetedik, ismét új összetételű Felügyelő Bizottság, melynek elnöke: dr. Csontos András, tagjai: dr. Csery-Szücs Péter és Markal Marietta.

Az új FB elnökének és a bizottság tagjainak az elődök nevében jó, és sikeres munkát kíván e sorok írója.

Néhány szó az eltelt húsz évről, a FB-k tevékenységéről. A bizottság ellenőrző tevékenységét a Társaság elnöksége által elfogadott szervezeti és működési szabályzat alapján, a tagjaira meghatározott funkcionális felosztás szerint végezte. A gazdálkodás felügyelete, és az Intéző Bizottsággal a kapcsolattartás általában az FB elnökének volt a feladata, az elnökségi üléseken a tagok meghívottként (tanácskozási joggal) felváltva képviselték az FB-t. A bizottság egyes tagjai szakmai orientáltságuknak megfelelően egy-egy részterületet felügyeltek, mint például a Társaság szervezetségét egyikük, míg másikuk a szervezeti élet napi tevékenységeit. Az FB általában félévenként ülésezett, de szükség esetén ennél többször.

A Társaság fennállásának eddigi időszakában az FB tevékenységéből két fő irány emelhető ki.

A Társaság megalakulását követő első periódusban jelentős figyelmet követelt az előírt működési rend betartása a Társaság szervezeti egységeinél. Ezt tapasztalva az FB szorgalmazta az akkor még hiányzó belső szabályozások kidolgozását, a szakosztályok és klubok tevékenységét rögzítő szabályzatok lefektetését, a rendezvények jegyzőkönyveinek és határozatainak előírt dokumentálását. Kezdetektől észrevételezte a tagnyilvántartás rendezetlenségeit, valamint a tudományos pályázati tevékenység szabályozását. A közös erőfeszítések eredményeként, ezek már a múlté, kinőttük a gyermekbetegségeket.

A FB rendszeres feladatába tartozott a Társaság tervének és költségvetésének időszakos ellenőrzése. Ennek a bizottság általában két alkalommal év közben a könyvelésen keresztül, és minden évben az éves beszámoló és mellékletei útján tett eleget.

Tartalmilag és formailag ellenőrizte a Társaság alapidokumentumait, szabályozóit, gazdálkodását, valamint a működéssel, gazdálkodással kapcsolatos okmányokat, nyilvántartásokat. Ennek során pl. az FB a következő megállapításokat, javaslatokat tette:

- az alapidokumentumok, szabályozók, nyilvántartások megvannak, tartalmilag alapvetően megfelelőek;
- az MHIT számviteli politikáját szabályozó dokumentumban meg kell jeleníteni a kötelezettségvállalás, és pontosítani szükséges az utalványozás rendjét

(javaslat: kötelezettségvállalónak javasoljuk az MHTT elnökét, ellenjegyzőnek a gazdasági ügyekért felelős elnökhelyettest. Utalványozási jogkörre javasoljuk a Társaság alelnökét, ellenjegyzőnek a pénztárnokot.)

Az FB javasolta azt is, hogy a Társaság 2008. január 1-jétől az analitikus és szintetikus könyvelés követelményeinek megfelelően térjen át az elektronikus könyvelésre.

A Társaság írásos anyagainak rendszerezettsége és rendezettsége érdekében kezdeményezte egy ügyviteli szabályzat elkészítését.

Amennyiben a bizottsághoz kérelem, vagy kezdeményezés érkezett, azt rendkívüli feladatnak tekintette, soron kívül megvitatta, és szükség esetén határozatot hozott, amelyet az elnökség elé terjesztett.

Az eltelt két évtized alatt mindössze egy alkalommal kellett az FB-nek kezdeményeznie a rendkívüli küldöttgyűlés összehívását. A bizottság 1994. évi gazdasági vizsgálata során súlyos pénzügyi szabálytalanságot tárt fel, melyet az akkori gazdasági elnökhelyettes követte el. A Hadtudományi Lexikon előállítására elkülönített pénztartalékát – az elnökség megkerülésével és az elnök megtévesztésével – az akkori gazdasági elnökhelyettes magánvállalkozásoknak nyújtott kölcsönzésébe fektette be, mely sohasem térült meg. A Társaság akkori elnökét és főtitkárát az 1995. évi küldöttgyűlés megbízásaiból felfüggesztette, majd ugyanebben az évben az FB kezdeményezésére megtartott rendkívüli közgyűlés új elnökséget választott. E visszaélést következménye során a Társaság vezetésében bekövetkezett szervezési és személyi változások után a gazdálkodási rend megszilárdult, jelenleg is szabályos és rendezett.

A 2009. évi küldöttgyűlés – az Etikai Bizottság jelentése alapján – a Társaság szervezeti életét javító kezdeményest tett, illetve szabott feladatot az elnökség számára. A feladatot a Felügyelő Bizottság is megvitatta, úgy ítélte meg, hogy a kiváltó okok sem jogszabályok, sem az alapszabály, sem a küldöttgyűlés valamely határozata megsértésén alapult, így nem tartozik a Bizottság hatáskörébe, abba érdembe beleszólni nem tiszte. E mellett azonban mind az Intéző Bizottság, mind az elnökség, illetve a felmérést ténylegesen végrehajtó Stratégiai Felmérő Bizottság megkeresésére érdemi válaszokat adtunk. Az FB testületi állásfoglalást a továbbiakban nem tett.

Elmondható, hogy az FB az alapszabály szerinti működés biztosítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérte a Társaság vezető, operatív és szakmai szervezeteinek ügyrendi, tudományos és gazdálkodási tevékenységét.

A rendeltetésszerű működése az FB fenállása során egyszer sem került veszélybe, feladatát maradéktalanul ellátta. A Társaság elnökségével és Intéző Bizottságával a kapcsolat szoros, az együttműködés jó.

Végezetül egy időszak értékelése végén illik valami jó tanácsot adni a jövőre, nos mint volt FB elnök többet én sem tudok tanácsolni, mint amit a Stratégiai Felmérő Bizottság a legutóbbi küldöttgyűlésen ajánlott. Új alapokon célszerű folytatni a Társaság szervezeti tevékenységét, szigorúan be kell tartani a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat, tovább kell fejleszteni a tudományos és publicisztikai tevékenységet, és nagyobb súlyt helyezni a nemzetközi kapcsolatokra.

*Dr. Gruber Nándor
nyá. dandártábornok,
az FB volt elnöke*